

Europos LIETUVIS

Dvisavaitinis leidinys, leidžiamas nuo 1947.7.25

1999 m. rugsėjo 20 d.

Nr.19 (2486)

Rusija kaltina Lietuvą čečėnų rėmimu

Rusija apkaltino Lietuvą, kad oficialiai remia čečėnų teroristus. Prieš pusę metų Čečėnijoje buvo sulaikytas vagonas su lietuviška karine apranga. Dabar rusai oficialiai kaltina Lietuvą, kad ji kišasi į svetimus reikalus, remdama Čečėnijos teroristų organizaciją.

Karinę ekipuotę čečėnams teikiančios Lietuvos firmos "Skalmanto" vadovo Romano Rainio pasakymu, ši karinė apranga yra parduodama legaliai, pagal prieš dvejus metus, pasibaigus rusų-čečėnų karui, su Rusijos žinia pasirašytą susitarimą su Čečėnijos valdžia. Lietuviai jiems turėjo parduoti ekipažą už 9.7 mln. dolerių.

Seimo saugumo ir gynybos komiteto pirmininko pavaduotojas Algis Kašėta teigia, kad tai Rusijos naujas būdas skleisti antibaltiškas nuotaikas. Jie tą darė be jokių rimtų faktų čečėnų-rusų karo metu. Neva, lietuviai kartu su čečėnais kovojo prieš rusus. Net buvo paskleisti gandai, kad lietuvių moterų snaiperių būrys, pavadintas "baltosiomis kojinėmis" kėlė siaubą rusų kariams.

Praėjusį savaitgalį Latvijoje leidžiamas rusų kalba laikraštis "Čas" pranešė, jog Lietuva ir Latvija teikia paramą Š.Basajevo ir Chatabo teroristams.

Rusų teigimu neseniai buvo sulaikytas vagonas iš Lietuvos, vežantis aprangą 2000 kareivių. Pasak "Čas" šis vagonas buvo siųstas į Azerbaidžianą, o iš tenai be maito į Čečėniją. Kaip

tvirtina Raimontas Rainys, šis vagonas Rusijos federalinės saugumo tarnybos tikrai buvo sulaikytas, tačiau ne dabar, bet prieš pusę metų. Algis Kašėta neabejoja, kad sustiprėjus karo veiksams Kaukazo fronte, vykdoma prieš Baltijos valstybes nukreipta kampanija, kaip buvo daroma karo tarp Čečėnijos ir Rusijos metu. "Tai propagandinio karo teorija – sudaryti neigiamą įvaizdį. Tokie pareiškimai būtų juokingi, jei taip nebūtų kurstomos antibaltiškos nuotaikos" – pridėjo Seimo narys A.Kašėta.

R.Rainio tikinimu, tai buvo įprastas siuntinys Čečėnijai, kuriuos, su jos Vyriausybės susitarimu, "Skalmantas" jau teikia dvejus metus. Kadangi tuose siuntiniuose nebuvo ginklų ir kitokių specifinių prekių, tai iki šiol Rusija jokio protesto nekėlė. Šios aprangos Čečėnijai jau yra parduota už daugiau nei už 1 mln. dolerių, o visi pasirašyti kontraktai siekia daugiau nei 8 mln. dolerių. Prieš siunčiant ekipuotę viską apžiūri ekspertas iš Krašto apsaugos ministerijos.

R.Rainys pasakoja, kad jie yra rimčiausi įvairios ginkluotų pajėgų ekipuotės gamintojai Lietuvoje. Jų gaminamas prekes jau ketverius metus perka Anglija, šiemet sudarytas kontraktas su Danijos kariuomene. Iš viso daugiau nei pusė "Skalmanto" produkcijos parduodama užsienyje. Tačiau rimčiausi užsakovai Kaukazo rajone yra čečėnai. Bet, siunčiant prekes į tokius pavojingus rajonus ateityje bus reikalaujama, kad susimokėtų iš anksto.

DBLS Tarybos posėdis įvyks

šių metų spalio 9 d. 1 val p.p.

**Mančesterio Lietuvių Socialinio
Klubo patalpose**

121 Middleton Road, Crumpsall,

Mančester M8 4JY

Telefonas 0161 740 5039

**Pasiekiamas autobusais iš centro
Cannon Street (Arndale) 57, 59**

**Visi DBLS Tarybos nariai, skyrių
pirmininkai ar atstovai ir svečiai
prašomi dalyvauti**

Tarybos Prezidiumas

Lietuvoje išrinktas antrasis Baltarusijos prezidentas

Nuo rugpjūčio 27 dienos Baltarusija turi du prezidentus. Baltarusijos pagrindžio organizacijos delegatai, susirinkę Lietuvoje, vienbalsiai paskelbė deklaraciją, paskirdami Semion Sharetsky, buvusį demokratiškai išrinktą, bet vėliau diktatoriško prezidento Alexander Lukashenko paleisto parlamento pirmininką legaliu Baltarusijos prezidentu. Prezidento Alexander Lukashenko kadencija turėjo užsibaigti 1999 metų liepos mėnesį, bet jis 1996 metais parlamentą paleido ir sufalsifikavęs referendumo rezultatus pats pratęsė savo kadenciją iki 2001 metų, o Sharetsky, bijodamas Lukashenko slaptosios policijos, pabėgo į Lietuvą.

Reta valstybė, išskyrus Rusiją, pripažįsta Lukashenko praveisto referendumo rezultatus ir jį nelaiko legaliu prezidentu. Baltarusijos opozicija Sharetsky, kaip buvusio parlamento pirmininką, laiko teisėtu laikinu Baltarusijos prezidentu. Lietuva gi bando laikytis bešališkai, nesikišdama į jų ginčus.

Buvusiems maištininkams kalėjimas

Š.m. rugpjūčio 26 dieną baigėsi 6 buvusių revoliucionierių byla, užsitęsusi net tris metus.

Du garsieji revoliucionieriai Mykolas Burokevičius ir Juozas Jarmalavičius, 1991 metais bandę nuversti demokratiniai išrinktą valdžią ir sugrąžinti komunizmą, gavo ilgas laisvės atėmimo bausdas.

Mykolas Burokevičius, buvęs komunistų partijos pirmasis sekretorius gavo 12 metų kalėjimo, o Juozas Burokevičius – 8 metus.

Kiti buvę komunistų partijos vadovai gavo sekančias bausmes: Juozas Kuolelis – 6 metus, Stanislav Mitskevich ir Jaroslav Prokopovic – po 4 metus, Leon Bartosevic – 3 metus.

Paskutiniai keturi bylos metu nebuvo areštuoti. Juos turėjo suimti tik paskyrus bausmę. Mitskevich paskutinę teismo dieną atsiuntė žinutę, kad serga ir negalės teisme būti. Policija, nuvykusi jį areštuoti į namus, jo nerado. Manoma, kad jis, būdamas rusų piliėtis, pabėgo į Rusiją.

Burokevičius ir Jermalavičius iki 1994 metų slapstėsi Baltarusijoje, kur ir buvo pagauti. Viso kaltintųjų buvo 51, bet visi kiti dar slapstosi Rusijoje ir Baltarusijoje. Bylos meru Burokevičius ir Jermalavičius sakėsi esą Sovietų Sąjungos piliečiai ir elgėsi pagal jos konstituciją, gindami jos interesus. Sakėsi neprižįsta Lietuvos konstitucijos. Teismas nusprendė, kad šeši nuteistieji yra atsakomingi už 14 žmonių nužudymą 1991 m. sausio 13 dieną.

Nusikaltimai prieš užsieniečius

Per pirmus aštuonis šių metų mėnesius prieš atvykusius užsieniečius Lietuvoje buvo padaryti šeši šimtai dvidešimt penki nusikaltimai. Tai 20 proc. mažiau nei praėjusiais metais, - pranešė Lietuvos vidaus reikalų ministerija.

Daugumas nusikaltimų įvykdyta Vilniuje: daugiausia vagystės, apiplėšimai, tačiau buvo du nužudymai ir vienas išprievartavimas.

Daugiausia nukentėjo vokiečiai. Nusikaltimų prieš juos buvo padaryta 70. Sekanti rusai – 66 ir baltarusiai – 44. Prieš Jungtinių Amerikos Valstijų piliečius tik 18, o prieš britus padaryti tik 8 nusikaltimai. Mažiausiai iš visų nukentėjo danai – jų tik 7.

Trūkumai Lietuvos biudžete

Vyriausybė yra pasiruošusi 2000 metų biudžetą labai stipriai apkarpyti. Numatyti taupymai siektų iki 450 mln. litų arba 6.2 proc. Daugiausia nukentėtų transportas ir komunikacijos - 11.3 proc., ir krašto gynyba, kuriai gresia 8.1 proc. sumažinimas. Valstybės pajamas labai paveikė Rusijos krizė ir sumažėjusios pajamos iš eksporto.

Šį biudžeto sumažinimą sekančioms metams premjeras, ir kiti konservatorių partijos nariai stengiasi prastumti per Seimą, kurio priėmimui reikia daugumos sutikimo. Tikrasis biudžeto sumažinimas tikrumoje yra 537 mln. litų, bet tikimasi gauti 62 mln. litų pajamų iš tik ką pakeltų šildymo ir elektros kainų, kurios kiekvienam butui uždėtų ekstra 30 – 40 litų.

Biudžeto apkarpymas palies ir sveikatos priežiūrą. Numatoma apkarpyti naujų ligoninių statybą ir esamų ligoninių išlaidas, kurios apmoka algas ir gydymo priemonių išlaidas. Tačiau pensijos ir pašalpos nebus paliestos.

Sportas taip pat turės susiveržti diržus, išlaidas sumažinant 7.9 proc., bet dramos teatrai, opera ir menas nebus paliesti.

Seimo opozicija tačiau nėra patenkinta, ginčydamasi, kad 450 mln. sumažinimas neužtenkamas padengti augančio deficito.

- Dabar mes turime 700 mln. deficitą, o tarpas tarp pajamų ir išlaidų vis didėja, - pareiškė Povilas Gylys, - jaučiu, kad šie sumažinimai nėra pakankami ir gale metų turėsime dar didesnį deficitą. Jis pareiškė, kad šis biudžeto projektas yra nelegalus, nes praėjusių metų pabaigoje vyriausybė pažadėjo, kad sekantis biudžetas bus be deficito. - Be to, mes nežinome iš kur gausime tuos trūkstamus pinigus, ar skolinsime iš savo bankų, ar prašysime iš užsienio, - tęsė jis.

Iškilmingi pietūs darbuotojams

Baigiantis šimtmečiui ir tūkstantmečiui, iškilo klausimas kaip padėkoti ilgus metus išeivijoje dirbusiems mūsų veikėjams. Buvo sumanymų atšvęsti ypatingu visuotiniu suvažiavimu, bet prieita prie išvados, kad mūsų daugiamečiai suvažiavimai jau atgyveno savo naudingumą. Kas metai suvažiuoja vis mažiau lankytojų, vis sunkiau surasti visiems tinkamą vietovę, niekas nenori toli keliauti, kolonijų autobusų vis mažiau atvyksta, visi nori, kad suvažiavimas būtų arčiau namų, o išlaidos kasmet vis didėja, nes savo meninių pajėgų jau lyg ir nebėra, o kviestis iš kitur kainuoja tūkstančiai.

To pasekmėje buvo nutarta bendro suvažiavimo nerengti, o žmonėms, kurie visą savo išeivijos gyvenimą pašventė dirbdami kitų labui, suruošti iškilmingus pietus – pasikalbėjimą mūsų Sodyboje, išgirsti jų nuomones apie planus ateičiai, kaip tvarkyti mūsų silpnėjančią Sąjungą, mūsų turtą – bendrovę. Tuo pačiu kartu susitikti, pajuokauti, pabendrauti.

Buvo išsiuntinėti pakvietimai mūsų garbės nariams, skyrių pirmininkams (buvusiems ir esamiems), Tarybos nariams, organizacijų ir labdaros darbuotojams.

Į pakvietimus atsiliepė labai gausiai. Sekmadienį, rugsėjo 12 dieną, artėjant pietums, Sodyba vėl atgijo seniau gyventa dvasia. Svečių susirinko per keturiasdešimt. Dauguma, kurie tik galėjo nepasididžiavo ir savo žodį išlaikė – atvyko. Svečių tarpe turėjome jau sveikstantį Sodybos kapelioną Aleksandrą Gerybą, naująjį Londono lietuvių bažnyčios kleboną Petrą Tverijoną, pilną sąstatą Ambasados svečių ir mūsų garbius menininkus – akordionistą Vidą ir jo žmoną Bronę Gečus.

Puikiai paruošta salėje parodėlė, gražiai padengti, gėlių bukietais papuošti stalai ir šio pobūvio organizatorė – pravedėja Vida Gasperienė laukė atvykstančių svečių.

Vaišės prasidėjo punktualiai 3 valandą.

Kun.P.Tverionas buvo paprašytas sukalbėti tinkamą maldele, po kurios visi sukalbėjo bendrą malda "Tėve Mūsų".

Kol padavėjos pilstė sriubą, žodis buvo duotas mūsų Sąjungos pirmininkui Jarui Alkiui. Tik trumpas, kad sriuba neataušų. Jis kalbėjo apie praėjusių laikų atsiekimus ir Sąjungos išlaikymo realybę, primindamas, kad Sąjungos stiprumą tegali išlaikyti tik naujos, papildančios jėgos, kurių

atvyksta ir pasilieka pas mus vis daugiau.

Bandyti jungti juos į mūsų mažėjančias eiles.

Pietų metu kalbėjo mūsų pirmūnas Petras Varkala, kuris pasidžiaugė, kad Sąjunga vis dar gyva, kad atvyksta naujų jėgų ir kad buvo išrinkta nauja, jaunesnė ir daugiau profesionalinė valdyba. Linkėjo valdybai žiūrėti toliau į ateitį, ieškoti naujų minčių. Pietų metu, truputį užkandę, visus linksmino senomis ir įdomiomis naujosios Lietuvos dainelėmis Vidas ir Bronė.

S.Kasparas, tik ką grįžęs iš Lietuvos, papasakojo apie Lietuvą kankinančius vargus ir nedateklis, apie vargstančias šeimas, apie dabartinę sunkią gyvenimo būklę. To pasekoje ir Aldonai Podvoiskienei paraginus, svečiai suaukojo 170 svarų Britų-lietuvių vaikų paramos fondui, kurio sekretorė Hilda Piščikas, priimdama aukas visiems širdingai padėkojo.

LR Ambasados patarėjas Ričardas Degutis dėkojo Britanijos lietuviams už dėtas pastangas Lietuvai vargstant po svetimu sparnu, pažadėjo ambasados pagalbą kur jos tik bereikėtų ir pareiškė, kad tokie susitikimai yra labai naudingi geriau suprasti viens kitą.

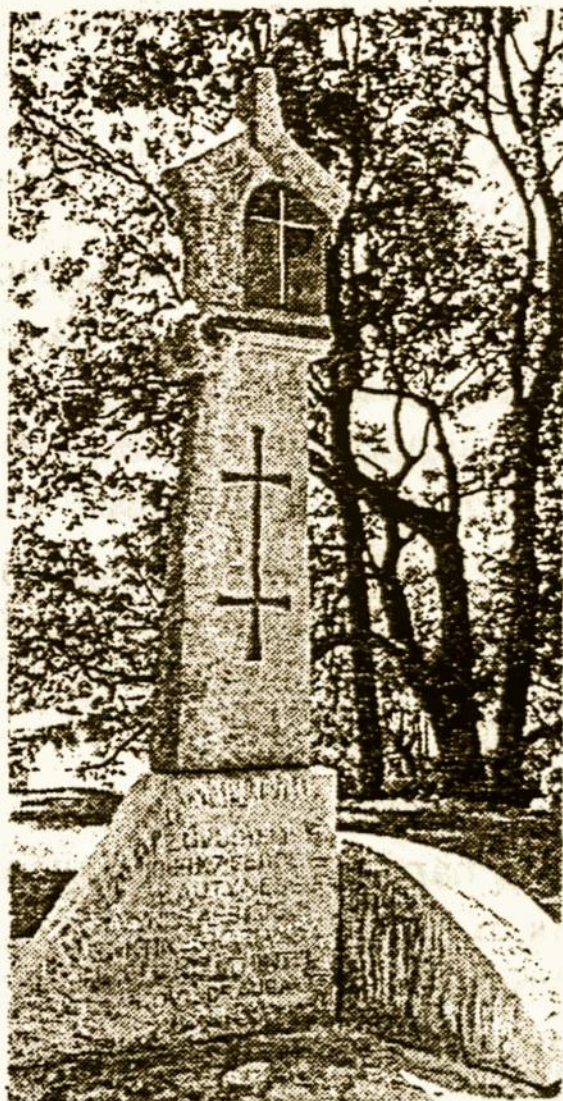
Toliau kalbėjo Šiaurinės Anglijos visiems gerai pažįstami veikėjai Arkadijos Podvoiskis ir Henrikas Vaineikis. Skyrių pirmininkai S.Štarka Birmingamo skyriaus ir V.Uogintas Corby skyriaus. Ilgametis Londono chorvedys, artistas, dainininkas, kultūrinio gyvenimo vadovas Justas Černis pareiškė viltį, kad čia apsigyvenantieji naujieji ateiviai jungsis į mūsų veiklą, kultūrinį darbą, o atvykę studijuoti su igautomis žiniomis grįš į Lietuvą pagelbėti Lietuvai geriau vesti savo ekonominį atsikūrimą.

Aleksas Vilčinskas palinkėjo naujai, jaunesnei valdybai tęsti senesnių pradėtą darbą ir daugiau dėmesio kreipti į jaunąją kartą. Jaunimo vardu Len Kvietkaustas, Leicesterio skyriaus atkūrėjas, pasisakė jaunimo vardu, kad Anglijoje jaunimas yra ir jų širdys lietuviškos, nors retesnis tekalba lietuviškai. Prašė jų nenubraukti, nes jie gali daug padėti Sąjungos ateityje. Kun.A.Geryba aiškiai ir stipriai pasisakė už mūsų atgimimą ir tvirtą žengimą į naująjį šimtmetį, neužmirštant Kristaus dviejų tūkstančių metų gimtadienio.

Direktorius Jonas Podvoiskis papasakojo apie dabartinę Bendrovės padėtį ir pasidalino mintimis apie ateities planus, bei patobulinimus.

Diena praėjo nepastebimai greitai ir naudingai.

Paminklas Sedos savanoriams

Sedos miestelio aikštėje š.m. rugpjūčio mėnesį Telšių vyskupas Antanas Vaičius pašventino 1944 metų spalio 7-ąją per kautines žuvusiems Tėvynės sąjungos rinktinės kariams pastatytą paminklą.

Paminklo autorius – telšiškis Osvaldas Nemiškis, architektas – Aloyzas Rimeika. Pašventinimo apeigose kalbėjęs krašto apsaugos viceministras Edmundas

Simanaitis pabrėžė Lietuvos kariuomenės pajėgumo svarbą, primindamas, kad mūsų šalies karinį pasirengimą labai gerai įvertino NATO pajėgų Europoje Vyriausias vadas W.Clark, -rašo Lietuvos aidas.

Šių kovų dalyvis yra ir dabartinis Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus. 1926 metų lapkričio 3-iąją gimusiam ir 1944-ųjų spalio 7-ąją kariavusiam prieš sovietų tankus antrame pulke V.Adamkui kautynių dieną iki aštuoniolikos metų sukakties trūko mažiau nei mėnesio.

Po 1944 metų Sedos kautynių V.Adamkus, tuo metu buvęs Valdemaras Adamkevičius, pasitraukė į Vakarus. Šios dienos garbingose iškilmėse Prezidento pareigos jam neleido dalyvauti.

Į Sedą ne tik iš įvairių Lietuvos miestų, bet ir iš JAV, Didžiosios Britanijos, Australijos atvykę kautynių dalyviai aplankė ir senąsias Sedos kapines, kuriose palaidota apie 120 savanorių, žuvusių nelygiame 1944-ųjų mūšyje.

Sovietiniais metais kapinės buvo paverstos karvių ganykla, čia pat stovėjo ir tvartas. Prieš dešimt metų kapinės sutvarkytos Sedos vidurinės mokyklos direktorės Genovaitės Gricienės ir mokytojų iniciatyva.

Sedos kautynėse dalyvavo iš trijų batalionų sudarytas pirmasis pulkas

– apie du tūkstančiai savanorių, kuriems vadovavo Alfonsas Urbonas. Pulką sudarė buvę Šaulių sąjungos nariai, generolo Povilo Plechavičiaus rinktinės savanoriai, policijos daliniai ir net jaunieji gimnazistai. Savanoriai vilkėjo vokiškomis uniformomis, pažymėtomis lietuviška vėliavėle. Lietuviai kovėsi iki paskutinio šovinio. Kautynėse prie Sedos buvo sunaikinti aštuoni bolševikų tankai.

Tėvynės apsaugos rinktinė – unikalus Tėvynės gynimo istorijos puslapis, kalbėjo Sedos kautynių dalyvių klubo vadovas Vladas Kazlauskas.

1944 m., priminė jis, kai bolševikai vėl įsiveržė į Lietuvą, būriai patriotiškai nusiteikusio jaunimo, pakviesti Lietuvos laisvės armijos, pasiryžo ginti Lietuvą.

Šių būrių vadovų pasitarime, sušauktame 1944 m. liepos 28 d. Pievėnuose, Mažeikių rajone, buvo nutarta priešintis bolševikų okupacijai fronto sąlygomis. Taip pat nuspręsta suvienytų būrių junginį pavadinti Tėvynės apsaugos rinktine.

Frontą Žemaitijoje – prie Ventos, prie Varduvos – Tėvynės apsaugos rinktinė buvo sustabdžiusi keliems mėnesiams, - pasakoja rinktinės karys V.Kazlauskas. Didžiosios stabdomosios kautynės vyko Sedos prieigose. Tačiau, turėdami vien lengvuosius pėstininkų ginklus, patriotai neilgai galėjo atsilaikyti prieš sovietinius tankus. Spalio 7 d. Tėvynės apsaugos rinktinė buvo sutriuškinta. Daug žmonių žuvo, pateko į nelaisvę, tačiau kai kam pavyko ir išsigelbėti.

Keletas jų gyvena Didžiojoje Britanijoje. Vienas iš jų, Londone gyvenantis Balys Butrimas, nuvyko į Sedą paminklo atidengimo ir pašventinimo ceremonijas.

Jis yra įdėtoje nuotraukoje (trečias iš dešinės).

BRADFORDAS**Tautos šventės minėjimas**

Rugsėjo 8-ąją švenčiame prisiminimui Lietuvos galybės ir jos vadų didingumo. Šią dieną prieš 570 metų Vytautas Didysis turėjo būti karūnuojamas Lietuvos karaliumi, tačiau dėl mūsų kaimyno pavydumo nebuvo leista tą padaryti.

Vytauto karūnacijos terminą lietuviai, kur tik jie bebūtų, prisimena kiekvienais metais ir ji esame pavadinę Tautos šventės vardu.

Š.m. rugsėjo 12 d., sekmadienį, Bradfordo ir apylinkių lietuviai susirinko "Vyties" klubo menėje paminėti Tautos šventę. Minėjimą atidarė tautiniais rūbais vilkinti Irena Gerdžiūnienė. Ji pasveikino susirinkusius ir pakvietė atsistojant pagerbti žuvusius, nukankintus ir mirusius tautiečius tylos minute.

Dienos paskaitą skaitė K.Kaktavičius.

Paskaitoje buvo patiekti 1429 m. Lucko suvažiavimo istorijos fragmentai, kurie privedė prie lenkų klastingumo: jokių būdu neleisti įvykdyti karūnacijos. Jie suėmė imperatoriaus Zigmanto pasiuntinius su karūna ir Vytautas su svečiais jų nesulaukė. Supykęs Vytautas ir po to ketino nenusileisti. Imperatorius pažadėjo nusiųsti jam karūną kitais keliais, ne per Lenkiją. Buvo paskirta kita karūnacijos data, bet Vytautas jos jau nesulaukė. Jis mirė 1430 m. spalio mėn. 27 d.

Šiandieną, atkurtoje nepriklausomoje Lietuvoje, Vytautas Didysis grįžo į deramą vietą – kaip vienas iš žymiausių viduramžio Lietuvos valdovų.

Paskaitos pabaigoje prelegento buvo prisimintas, šią vasarą viešint Lietuvoje, atsitikimas, kuris daug ką pasako apie kai kurių žmonių nusiteikimą bei dvasines vertybes. Kresnas keturkampiškas jaunuolis, pra-

ėjusiais metais baigęs abiturą ir dar nepasirinkęs gyvenimo krypties, pasigyrė, kad jau du kartus jam pasisekė išvengti karinės prievolės Lietuvos kariuomenėje. Paklaustas kodėl jis jos vengia, atsakė: "O ką man Lietuva duoda".

Koks gėdingas samprotavimas. Šiame šimtmetyje tūkstančiai lietuvių paaukojo savo gyvybes už Lietuvos nepriklausomybę, kad mes gyventume, neklausdami ką man Lietuva duoda ar duos.

Visų pirma turime Lietuvai duoti labai daug – sąžiningai, garbingai, kad Lietuvos valstybė susilauktų vertingo dėmesio pasaulio tautų tarpe.

Angliškai buvo paskaityta Kryžių kalno istorija – Kančios ir Tykėjimo simbolis. Toliau sekė pora eilėraščių. P.Purcevičius parodė 1989 m. klubo pagyvenusių dainininkų seksteto vaizdinę juostelę. Penkių iš jų jau nėra mūsų tarpe. Tik vienas R.Karalius dar stipriai jaučiasi.

Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu.

Dalyvavo daugiau nei 50 žmonių. Jų tarpe svečias iš Lietuvos ir būrelis anglų.

Po to pasivaišinta klubo išradingų šeimininkų paruoštais įvairiais sumuštiniais ir kugeliu. Prie puodelio kavos ar stiklo stipresnio pasikalbėjimai tęsėsi iki gero pavakario. Pagaliau vis tik reikėjo skirstytis, nori ar ne, ir grįžti kiekvienam prie savo kasdienybės.

K.Kaktavičius

LONDONAS**Tautos šventė – rugsėjo 8-oji**

Londono lietuviškoji Šv.Kazimiero parapija savo šventovėje sekmadienį rugsėjo 5 d., paminėjo Tautos šventę ir L.D. kunigaikščio Vytauto Didžiojo karūnacijos dieną pamaldomis – Mišiomis, kurias atnašavo

kun. Petras Tverijonas. Po Mišių, prieš palaiminimą, audringai nuskambėjo šventovės skliautais Tautos himno žodžiai, jau daugumoje iš naujųjų ateivių krūtinių.

Iš šalies žiūrint šioje šventovėje nesimatė mūsų vadovaujančių asmenybių. Lietuva laisva, kam čia be švęsti tas šventes.

Kryžių kalnas – Škotijos lietuviai

Paskutinį kartą besilankant Lietuvoje, belankant Kryžių kalną, pamačiau jau anksčiau jame pastatytą Škotijos lietuvių kryžių su atitinkamais įrašais. Štai škotai save įamžino savo būvimą Škotijoje.

Bežiūrint į jų kryžių per mano krūtinę perėjo skausmo ir liūdesio jausmas. O kur Anglijos lietuviai Kryžių kalne? Tūkstančiais lankosi iš viso pasaulio žmonų, jie sužino, kad Škotijoje esama lietuvių. Kryžių kalnas tai žmonių buvimo ir tikėjimo paminklas. Anglijos lietuvių ten nėra.

S.Kasparas

NOTTINGHAMAS**Jungtinė šventė Lietuvių Židinyje**

Nottinghamo Aušros Vartų Marijos Židinyje iš arti ir toli susitelkę tautiečiai rugsėjo 12 d. atžymėjo Šiluvos Marijos ir Tautos šventę.

Nuo lietuviškos Šiluvos ir pasaulinio garso Liurdo šventovės ant Židinio altoriaus žibėjo žvakės prieš Mišias pašlakstytos liurdiškės stebuklavietės švęstu vandeniu, kurį atvežė Šveicarijos lietuvių jauna pora. Pamaldos aukotos už Lietuvą.

Po jų prabilo kauniškiai: Darius Furmonavičius ryškiai priminė Vytautą Didįjį, jo žmonelę Rūta ir aštuonmetę dukrelę gražiai pabėrė poezijos.

Buvo ir daugiau iš Lietuvos. Jaukiame sodelyje gaivino užkandėliai. Visus sutiko ir

Laiškai

Turiu prisipažinti, kad skaitant Lietuvos Respublikos, Lietuvos generolo P.Plechavičiaus Sąjungos laišką Jarui Alkiui, kuris atspausdintas E.L. Nr.17, mane apėmė tikras siaubas dėl jo turinio! Neįtikėtina, kad žmogus galėtų taip rašyti.

Visų pirmiausiai norėtusi sužinoti, kas Lietuvos Generolo P.Plechavičiaus karių sąjungai suteikė tokį galingą mandatą: šalies vadovas, premjeras, o gal pats Dievas? Rūpintis užsienyje esančiomis lietuvaitėmis, jas gražinti į Lietuvą, nustatyti nusikaltėlius, kas jas daro ar padarė prostitutėmis...

Malonusis pone Pipirai, ne jūsų reikalas rūpintis apie užsienio lietuvius. Jūs rūpinkitės savo karių sąjungos gerbūviu Lietuvoje, kad jie nepradėtų bėgti iš Lietuvos į užsienį.

Kad tūkstančiai lietuvių atsidūrė užsienyje yra kaltos tik Lietuvos valdžios, kurioms nerūpėjo ir nerūpi lietuviai ir jų jaunimo ateitis.

Aš tikiu, kad DBLS-ga neužsiims tokiu darbu, ko prašo A.Pipiras.

S geriausiais linkėjimais.

S.Kasparas

Paskelbus E.L. Nr. 17 LVR vado Antano Pipiro atsiųstą Sąjungos pirmininkui laišką (su dviem parašais ir oficialiu antspaudu), per J.Lekešį, gyvenantį Anglijoje, gautas laiškas iš Lietuvos Vietinės Rinktinės pulkininko Zigfrido Orento, kuriame jis paaiškina iškilusią padėtį. Neva, yra labai abejotinas A.Pipiro protinis stovis ir jis yra nušalintas nuo einamų pareigų, bet neatidavęs antspaudu. Jis neturi jokios teisės kalbėti P.Plechavičiaus Vietinės Rinktinės vardu.

"E.Lietuvis" prisipažįsta A.Pipiro apgautas ir atsiprašo LVR už šį nesusipratimą.

Redaktorius

Po šešerių metų Lietuvoje

Mes gyvename paradoksų pasaulyje, kur netikros vertybės, lyg gražūs muilo burbulai skrieja į padanges, o mes su pasigėrėjimu šaukiame: Štai kur grožis! Štai kur tikro gyvenimo spalvos!

Bet, deja, praleidus daugiau laiko Šiaulių mieste ir jo apskrityje, gyvenimo spalvos atrodo visai kitaip.

Šiauliečiai sako, kad Šiaulių gatvės pilnos ubagų. Sakoma, kad vaikai badauja, o bedarbiai gyvena šiluminėse trasose. Taip pat sakoma, kad gyvenimas yra toks purvinas. Ir ko gero tai tiesiai ir šviesiai pasakius yra tikra tiesa. Kuo daugiau sutinkame žmonių, tuo daugiau sužinome apie

anksčiau minėtus dalykus. Tuo giliau įklimpstame į tą purvą, kojas ir rankas apraizgo nevilties siūlai, kai kurie rašo atsisveikinimo laiškus, perkasi raminančius vaistus, mokosi nerti kilpas. Kuo toliau, tuo daugiau tokių, kurie gavę pranešimus, kad Miesto Taryba 53 centais pabrangins šalto vandens "kubą", čiumpa validolio tabletes.

Akis traukia kriminalinės kronikos, vieniems dėl to, kad įsitikintų, jog jų tarpe aukų dar nėra, kitiems dėl to, kad apsidžiaugtų – "vėl kaimyno troba dega"... Visoje šitoje nevilties buityje įvairūs sektantai iš užsienio pridaigino šimtus naujų religijų. Visokie sielų gelbėtojai ir dvasių ganytojai nevilties apimtus lietuvičius vedžioja miesto gatvėmis... o pagaliau reikia sau priminti, kad pasaulis labai jau pavojingas ir vakare geriau šio miesto gatvėmis nevaikščioti.

Švenčiant "Baltijos kelio" dešimtmetį, vieni kitus klausia: Ar mes "Baltijos kelyje" stovėjome už tokią Lietuvą, kokia ji šiandieną yra?

Graudu ir apmaudu šitaip rašyti apie gimtąją Lietuvą. Žmonės dirba ir prigamina puikiausio maisto, alaus ir kitų dalykų, kurių jie patys nebepajėgia nusipirkti. Siaučia bedarbė, ekonominė krizė, kuri labiausiai paliečia jaunąją tautos dalį.

Bet "savi" ir kai kurių kitų partijų žmonės nemato ir nenori matyti, kad pati Lietuva ir jos jaunimas turėtų pradėti matyti vilties žarą, kad gyvenimas būtų geresnis.

Teko būti Latvijoje ir šiek tiek laiko praleisti Rygoje. Rygos gatvėse rusų kalba labai rėžia į ausį, bet miestas atrodo gana latviškas.

Stasys Kasparas

Nykstanti tauta

Per pirmą šių metų pusmetį Latvija iš trijų Baltijos valstybių neteko daugiausiai gyventojų. Ne gana to, kad šalyje mirė 7.7 tūkst. gyventojų daugiau negu gimė, bet dar iš šalies išvyko 829 gyventojais daugiau negu atvyko. Lietuvoje gyventojų nykimo tempai mažiausi ir atvykstančių daugiau nei išvykstančių.

"Pas Juozapą"

Nelaukdamas, kol sparčiai besiplečiantis Vilniaus parduotuvių tinklas nuvilios klientus, verslininkas Juozapas Budrikis savo parduotuves, žinomas kaip "Pas Juozapą" penkeriems metams išnuomavo norvegų bendrovei "Rema 1000 LIT". Nuomininkai pažadėjo išlaikyti parduotuvių vardą ir koncepciją "Veidas" n.36.

Kronika

DERBY

Tautos šventės minėjimas

Rugsėjo mėn. 5 d. DBLS-os Derby skyrius minėjo Tautos šventę ukrainiečių klubo patalpose. Į Tautos šventės minėjimą susirinko nariai iš tolimesnių apylinkių: Sheffield'o, Burton'o ir Bordon'o, o saulės spinduliai iš namų išviliojo visus derbiškius.

J.Levinskas, skyriaus pirmininkas, pasveikinęs susirinkusius ir svečius, pažymėjo: "mes čia susirinkome, būdami laisvosios Lietuvos dukros ir sūnūs, paminėti Tautos šventę, kaip kad minėjome per visą išeivijos gyvenimą, okupacijos laiku gyvendami išeivijoje ir dabar, Lietuvai atkūrus laisvę. Minėjome ir minėsime tautines ir valstybines šventes, nes mus tai įpareigojo meilė Lietuvai ir iš jos atsinešta miela, garbinga ir brangi laisvės liepsnelė."

J.Maslauskas buvo pakviestas Tautos šventės ir Šventos Mergelės Marijos šventės proga tarti žodį, kurį jis pradėjo poezijos žodžiais:

"O skambink per amžius vaikams Lietuvos..." Šie žodžiai primena mums, karo audrų išblovėms iš Tėvynės, gyvenantiems išeivijoje, minint tautines ir valstybines šventes, ieškoti šviesesnių mūsų istorijos momentų, kurie stiprina tautos ryžtą pakelti okupacinę vergijos našta. Ieškojome momentų, kurie jungtų mus su tauta, kad galėtume pagelbėti pavergtiems broliams ir sesėms Tėvynėje, kad lietuviai kur begyventų išliktų gyvos tautos dalis. Po 50-ies okupacijos metų salaukėme savo troškimo – laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai. Tą tautos artumą šiandieną jaučiame savo širysė.

Prelegentas savo žodyje ilgiau sustojo tolimesnėje istorijoje, mūsų tautos ir didžiųjų kuni-gaikščių praeities laikuose, kada Vytautas Didysis sukūrė

didžiulę valstybę, ryžosi vainikuotis Lietuvos karaliumi. Jis tai darė ne garbės sau ieškodamas, o norėdamas sutvirtinti ir užtikrinti nepriklausomos Lietuvos ateitį. Pavarčius istorijos lapus ir stabtelėjus prie 1429 metų įvykių ir Luco mieste įvykusio suvažiavimo, mus stebina tie Vytauto Didžiojo garbingi užsispyrimai, kai jam buvo pasiūlyta karunuotis Lietuvos karaliumi, o lenkai pasi-priešino. Tas įvykis Vytautą smarkiai sukrėtė ir susirgęs, 1430 m. spalio mėnesį mirė, būdamas 80 m. amžiaus.

Priminė, jog rugsėjo 8-oji buvo paskelbta oficialiai Tautos švente 1930 metais Vytauto Didžiojo garbei, minint jo 500-tų metų mirties sukaktį. Vytautas Didysis heroizmo šviesiausia dvasia. Ji prašvito 20 amžiaus pradžioje Vasario 16-osios Akto ir po 50 okupacijos metų 1990 metų kovo 11-tą dieną.

Mums ši šventė – rugsėjo 8-oji ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventė - turi likti mūsų viso buvimo ir mūsų veiklos principu, kuris mus lydės visą mūsų gyvenimą ir kurį mes perduosime jaunajai kartai didžiudamiesi, kad "Lietuviais esame mes gimę, lietuviai norime ir būt!"

Oficialioji dalis baigta Himnu.

J.Levinskas, tik ką grįžęs iš Lietuvos, informavo apie dabartinę padėtį ir padarytą pažangą. Skyriaus nariai teiravosi apie Sodyboje vykstančio remonto padėtį, vyko diskusinis pasikalbėjimas dėl skyriaus tolimesnės veiklos tęstinumo ir buvo iškeltos kelios naujos idėjos, kurios vienu ar kitu būdu skirtingos, tačiau valdyba pažadėjo į jas atkreipti dėmesį.

Po visų iškilnių ir diskusijų svečiai buvo pavaišinti B.Levinskienės paruošta kavute ir atvežtais užkandžiais. Įvyko loterija padengti išlaidoms. Loteriją pravedė B.Levinskienė, G.Zinkuvienė ir

J.Levinskas, talkininkaujant J.Maslauskui. Laimė aplankė visus. J.Levinskas, nuoširdžiai padėkojęs, pažymėjo, kad nariai ir svečiai labai dosnūs visiems reikalams ir institucijoms. Jis ypatingą padėką reiškė, kaip ir kiekvieną kartą, loterijos rėmėjams, dosniai fantais parėmusiems loteriją, mielą dalyvavimą ir diskusinį pasikalbėjimą.

Po minėjimo, kaip ir visuomet, skyriaus valdyba A.M.Tirevičių seklyčioje turėjo pasitarimą. Nutarta lapkričio 21 d. atžymėti kariuomenės 81-ąją sukaktį ukrainiečių klubo patalpose /jei patalpas gausime tai dienai/.

Po vaišių, padėkoję J.B.Levinskams už skanumynus, likusi valdyba patarė, kad savo kelionės išlaidas bent dalinai padengtų iš bendros kasos, tačiau J.B.Levinskai atsisakė, pa-brėždami, kad "skirsime geriau Britų-Lietuvių vaikų pagalbos fondui".

A.M.Tirevičiams buvo broliškai padėkota už dažną ir mielą priėmimą.

J.M.

Benamiams viltį atnešanti kelionė

/Julie Cush žinutė, atspausdinta "Evening Chronical" birželio mėn. pabaigoje/

Geradaris Bill Close veda aštuonių sunkvežimių koloną, vežančią našlaičiams materialinę paramą už 1000 mylių.

Šis firmos direktorius su 18 pagelbėtojų iš Šiaurės Rytų Pagalbos grupės visus metus nenuilstamai dirbo, kaupdami pinigų, rūbus ir žaislus, kad padėtų Lietuvos nuskriaustiems pamestinukams.

Dabar jau, aštuoni sunkvežimiai pajudėjo. Daugiau nei £8000 buvo reikalinga šios kelionės finansavimui, kas buvo surinkta ruošiant labdaros dienas ir aukų vokus.

EUROPOS LIETUVIS - EUROPE'S LITHUANIAN - FORTNIGHTLY

Published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd.: Lithuanian House, 17 Freeand Road, London W5 3HR. Prenumeratos kaina: D.Britanijoje - £20.00. Europoje -£30.00. visur kitur pridedamos papildomos pašto išlaidos. Skelbimų kaina - 5.00 sv. už vieną skilties colį arba iš anksto susitarus su administracija. Leidėjai ir administracija: Lithuanian House, 17 Freeand Road, London W5 3HR. Tel. 0181 896 0355; Faksas 0181 896 0939. Čekius išrašyti: "Lithuanian House Ltd".

Redaktorius: H. Gasperas - 107 Harlaxton Drive, Lenton, Nottingham NG7 1JD, England. Tel-faksas 0115 8410612. Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai grąžinami tik susitarus. Laikraščiai medžiagą siūsti į administraciją ar redakciją. Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ar leidėjų nuomonę. Už įdėtų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija neatsako.

Kronika

LONDONAS

Britų-lietuvių pagalbos fondas vaikams

Per Sodyboje suruoštą Garbės nariams, skyrių pirmininkams, Tarybos nariams bei organizacijų vadovams priėmimą pasitarimą aukų surinkta **£170.00.**

Už aukas subūvimo metu Fondo valdyba visiems nuoširdžiai dėkoja.

Fondo sekretorė

Protinio sporto olimpiada

Taip galėtume pavadinti praėjusias dvi savaites Olympia Conference Centre, Londone vykusią tarptautinę olimpiadą. Joje buvo žaidžiama 96 proto lankstumo žaidimai visokiuose sugebėjimo laipsniuose.

Rima Daulicevičienė sekmadienį (22.8.) šaškių turnyre laimėjo 3-čią vietą.

R.Daulicevičienė yra šaškių lošėjų sąjungos Lietuvoje vicepirmininkė.

Įkurtas skautų Tėvų Komitetas

Rugsėjo mėn. 4 dieną Londono parapijos salėje įvykusios Europos Rajono Londono skautų Geležinio Vilko draugovės sueigos metu buvo įsteigtas Tėvų komitetas, kuris padės skautininkams dirbti, tvarkyti ateities stovyklas ir bendrai palengvins skautininkų darbą, kurio apimtis labai aiškiai pasirodė praėjusios vasaros stovyklos metu.

Dideli naujai atvykusiojo ir atvykstančiojo jaunimo skaičiai reikalauja didesnio vadovų skaičiaus, o mūsų eilės mažėja. Manoma, kad komitetas šią spragą galės užpildyti ir bus pir mieji įsijungę į mūsų veiklą Britanijoje.

Šio Komiteto pirmininke išrinkta Rida Medeckienė, taip pat sekretorė ir išdininkė. Komitetui padėti sutiko naujasis Londono klebonas kun.Petras Tverijonas, turintis daug patirties darbuose su jaunimu.

Draugovė nutarė reguliariai susitikti ir turėti sueigas kas šešias savaites. Daugumas jaunuolių gyvena Rytų Londone, todėl sueigos vyks parapijos saliuokėje.

PAMALDOS

Londone Lietuvių

šv.Kazimiero bažnyčia 21 The Oval, E2 9DT (rytinėje miesto dalyje, prie Hackney Road) tel.:0171 739 8735.

Pamaldos sekmadieniais:

9 val. lotyniškai ir angliškai.

11.00 val. tik lietuviškai

šiokiadieniais šv.Mišios 8 val ryte.

Artimiausia požeminė stotis - Bethnal Green, Central line.

Nottingham - Židinyje 16

Hound Road, West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, tel. 0115 9821892.

Pamaldos šiokiadieniais 8 val., sekmadieniais 11.15 val.

Derbyje kiekvieno mėnesio trečią šeštadienį 14 val. Bridge Gate.

Rudens sutikimo vakaras - vakaruška Londone

Šeštadienį, spalio 2 d., po vasaros atostogų rengiamas "Rudens sutikimo vakaras - vakaruška Sporto ir Socialinio klubo patalpose, 345A Victoria Park Road, London E 9.

Šių vakaruškų dalyviai prašomi atsinešti šių metų derliaus maisto užkandžiams. Vakaro muziką praves Vidmantas su akordeonais ir dainomis. Įėjimas tik simbolinis vienas svaras muzikantams.

Rengėjos ir rengėjai kviečia visus dalyvauti. Klubo patalpos pasiekiamos autobusais: 26, 30, 52, važiuojant kryptimi Hackney Wick. Geležinkelio: Silverline - stotis Hackney Wick.

GUNNEL TRAVEL SERVICES LTD

Offer the following air-fares to Vilnius

Lithuanian Airlines

Heathrow - Vilnius. Special Fare till further notice **£219.00 incld. tax**
Min. stay Saturday night/Max stay 1 month.
No changes/No cancellation/No refund

Min. stay Sat.night or 3 nights/Max stay 3 mths **£279.00 incld. tax**
Change of return date permitted against small fee in Lithuania
Cancellation fee 10% of ticket value after it has been issued.

Pensioner's ticket. **£242.00 incld. tax**

Ticket valid for 6 mths/change of date free of charge.

Belfast, Glasgow, Teeside, Edinburgh, Leeds/Bradford, **£308.00 incld. tax**
Manchester-Vilnius return

SAS Heathrow via Copenhagen. Min.stay Sat.night or 3 nights **£279.00 incld. tax**
Max stay 3 mths. Return can be changed in Vilnius. Cost £60.00

Manchester/Glasgow via Copenhagen **£324.00 incld. tax**

Special offer - Ex Manchester **£285.00 incld. tax**
Conditions as above.

Austrian Airlines Heathrow - via Vienna **£270.00 incld. tax**

Ex Manchester **£285.00 incld. tax**

Min. stay Sat night or 3 nights/Max stay 3 mths.

For further information and bookings, please contact

Gunnel Travel Services Ltd., Little Acres, The Causeway, Hitcham, Suffolk IP7 7NE, Tel. 01449 743121, Fax. 01449 743122